

Reggeli Ujság

Novlszad, 1940 december 30. hétfő

Urednik — Szerkesztő
ANDRÉE DEZSŐ

21. évfolyam 358. szám

Egyre elviselhetetlenebb magyarüldözés Romániában

A vajdahunyadi rendőrségen nőket is bántalmaznak — A vasgárda Désen 16 magyar fiatalembert tart árlatlanul fogva

A románok angol segítséggel akarják visszaszerezni Erdélyt és a bécsi döntés, valamint a német csapatok ellen izgatnak

Bukarestből jelenti a Budapesti Tudósító: Bukarest utcáin gépirásos sokszorosított röplapokat osztogatnak. A röplapokon az olvasható, hogy a Romániában maradt románok mennyire sajnálják az Erdélybe került románságot. A röplap megállapítja, hogy tulajdonképpen a román vezetők felelősek Románia összeomlásáért. Részletesen ismerteti ezután az utóbbi idők Romániával kapcsolatos eseményeit, majd leki fekélyezésre hívja fel a románokat, hogy az erdélyi részeket újra egyesítsék Romániával.

A röplap a továbbiakban Berlint és Rómát vádolja, hogy az erdélyi románságot a grófok kezére játszották, majd szóról-szóra ezeket írja:

Testvéreink, legyetek nyugodtak, a román katona nemsokára újabb felszabadi ökönt hatol be falvaitokba és városaitokba. Újból elmegyünk Budapestre, hogy egy-

szersmindenkorra letörjük a grófokat. Nekünk is megvan a jogunk arra, hogy békében és nyugodtan éljünk azon a román földön, amely már ezer év óta a miénk. Igérjük, hogy felszabadítunk benneteket a magyar iga alól. A világ legnagyobb és legerősebb népei: Anglia és Amerika elismerték a mi ügyünk igazságosságát és ígéretet tettek arra, hogy vissza fogják állítani természetes határainkat. Az egész nemzet tudatában van annak, hogy milyen igazságtalanságot követek el velünk szemben abban az átkozott Bécsben, ahonnan már annyi jogfosztás indult ki felénk. Anglia legyőzhetetlen és Amerikával együtt megtöri azon európai népek békéjének hóhérait és ellenségeit, akiknek hatalma és önkénye alatt nyög ma Európa. Bármely ország tehát, erdélyi testvéreik, mert újból szabadok lesztek és újból urai lesztek Erdélynek.

A röplap az »Erdély« nevű román szervezet írta alá.

azt olvastam, hogy a magyar bíróság pártoskodik. Ezért azt hittem, hogy a magyar bíróság a magyar fél javára ítélkezik. Nem így történt. A per a román álláspontot igazolta és már ekkor beláttam, hogy a román irredenta sajtó vádaskodása nem felel meg a valóságnak.

Hasonló esetem volt egy más alkalommal is, amikor egy román ember nevében egy magyar gróftól — egyébként hatalmas politikai tényezőt — beperelttem. A per a román ember nyerte meg.

A magyar diplomával rendelkező román ügyvéd a magyar bíróság előtt románul beszélhetett. 1912-ben például egy esküdőszéki tárgyaláson hivatalos tolmács voltam. Egy izgatással vádolt, román anyanyelvű ügyvéd védekezését kellett tolmácsolnom. Az illető ügyvéd, bár kiűnően beszélt magyarul, csak románul volt hajlandó véde-

kezni, amit az akkori főtárgyaesi elnök, gróf Lázár Miklós tudomásulvett és engem kért fel a védekezés tolmácsolására.

Igen érdekes eset történt 1901-ben, ami jellemző az akkori magyar hatóságok türelmére. A kozsvári román egyetemi hallgatók majálisán vettem részt, ahol mindegyik diák három virágot viselt: piros, sárga, és kék színűt, a román nemzeti színeket. Efélig az ügyeletes rendőrtiszt egyetlen szót sem szólt. Szünet alatt azután felkérte néhány fiatalembert ismerősét, hogy ajándékozzon neki néhány szál virágot, mert egy hölgy ismerősének akar kedveskedni vele. Csak amikor már tíz fiatalembertől kapott virágot, akkor vetették észre, hogy a rendőrtiszt ilyen diplomatikus módon óhajtott a élet venni a román nemzeti színek és ezzel a román nemzetiségi propaganda hangsúlyozásának.

A román korrupció

A román uralom alatt történelkről dr. Vancea ezeket mondotta:

A 22 éves román uralom alatt megismerkedtünk a korrupcióval. Jellemző erre, hogy a román államvasutak rövidített nevét, a C. F. R. jelzést, amely azt jelentette, hogy »Calea Ferrata Romania«, a vasútnál dühöngő órási korrupció miatt »Coruncie fara rasne« — szöveg nélküli korrupciónak nevezték. Jellemző a román állapotok korrupciójára, hogy a nagyobb állomások főnökei állásukat pénzért vásárolták meg. Hihe-tetlen mértékben korrupciósak voltak a pénzügyi tisztviselők is. Brassóban például egy csupa új palotából álló ucsasort »A tolvajok uccájá« nak nevezték el azért, mert valamennyi házat olyan közisztviselők építették, akiknek törvényes havi jövedelme nem haladta meg a 200 pengőt.

A marosvásárhelyi cukorgyár ellen százmillió lejes pénzügyi kihágási pert indítottak pusztán azért, mert a gyár igazgatósága nem akart elég borraalót adni.

Dr. Vancea a román sajtónak azokról a cikkeiről, amelyekben a magyar csendőrség állítólagos

brutalitásait sorolták fel, a következőket mondotta:

A magyar csendőrség és rendőrség a visszacsatolás első napja óta állandóan hivatalosa magaslatán áll. Udvarias és törvénytisztelő. Ha voltak Erdély visszacsatolásának első napjaiban könnyebb természetű kiengedések, ezeket Romániából kiűldözték, gyakran sutyosan összevert menekültek követték el vagy pedig olyan magyar emberek, akik a román uralom alatt rengeteg jogtalanságot és üdöztetést szenvedtek. Például Marosvásárhelyen két fiakkal megvert egy román hivatalnokot, mert az annakidején, az engedélyek kiadásakor sok ezer lejjel megszarolta őket. A magyar hatóságok részéről azonban jogsértés sohasem történt.

AZ ERDÉLYI ROMÁNSÁG JÖVŐJE

Az erdélyi románság jövő boldogulásáról dr. Vancea ezeket mondotta:

Teljesen bízom a jövőben és tudom, hogy a román nép megtalálja majd boldogulását Szent István birodalmának határain belül.

Magyarüldözés az erdélyi részeken

A Budapesti Tudósító másik jelentése arról számol be, hogy fokozódik a magyarüldözés a román uralom alatt maradt erdélyi részeken.

Vajdahunyadon és a környező falvakban a vasgárdisták és román nemzetiségű lakosság nyíltan hirdeti, hogy a magyarokat kivándorlásra kényszeríti vagy pedig kipusztítja. Vajdahunyadon a szerencsétlen magyarokat beidéztek a rendőrségre és a legálitabb módon összeverik még az asszonyokat is.

Az egyik faluban december 2-án 16 magyar legényt elfogtak, napokon keresztül éhezettették és vallatták őket, majd elszállították a nagyszabasi hadbírószágra, amely azonban szabadon bocsátotta az ártatlan magyarokat. Visszautaz-

tukban a román katonák bántalmazták őket a vonaton, majd átadták a dési vasgárdistáknak, akik azóta is fogva tartják őket. Egyes városokban, így például Brassóban a bécsi döntés és a német csapatok ellen izgatnak.

Román nyilatkozat a világháború előtti „magyar elnyomásról“

Marosvásárhelyről jelentik: Dr. Vancea József marosvásárhelyi ügyvéd, volt városi tanácsos nyilatkozott a világháború előtti idők magyar uralmáról, amelyet a románok állandóan elnyomásnak neveztek. A háború előtti időkben mindig azt tapasztaltam — mondotta — hogy senki sem szenvedett joghátrányt azért, mert román nemzetiségű volt. Mint fiatal ügyvédjelet egy szászrégeni magyar ügyvéd irodájában dolgoztam. Egy per során irodánk a magyar álláspontot képviselte a románokkal szemben. A bíróság elrendelte a felek eskü alatti kihallgatását. A román irredenta sajtóban mindig

Otvenezer dinárt fizetünk ki készpénzben a megfejtők között

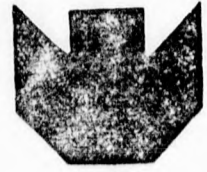
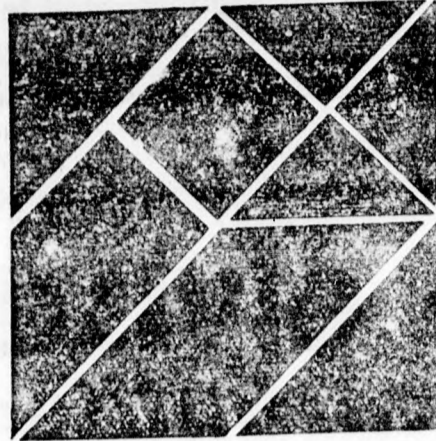
Ma 21. számú feladványunk

Minden olvasónknak díjtalanul megküldtük, vagy kívánságra megküldjük a nyolc karton-lapocskát, melyekkel a feladványok kirakhatók. Százötven napon át más-más feladványt közlünk kicsinyített nagyságban.

A feladványt a minta szerint a kartonlapokból kell összerakni. Mindig mind a nyolc kartonlapot fel kell használni, máskülönben a megoldás nem lehet jó.

Ha a kartonlapokkal sikerült kirakni a mintát, akkor vágjuk ki az újságból a kicsinyített feladvány mellett lévő nyolc papírszeletet s ragasszuk fel papírlapra úgy, ahogy előzőleg a kartonlemezekkel összeraktuk az ábrát. Minthogy a kartonlemezek mindkét oldalát fel kell használni a megfejtésnél, többször előfordul, hogy az újságból kivágott papírszeletek fehér oldalát kell felragasztani, a fekete oldalak közé.

A papírszeletre ragasztott megfejtéseket összegyűjtjük és a pályázat végén beküldjük a Reggeli Ujság kiadóhivatalába. Az ötvenezer dinárt városközi semleges bizottság osztja ki a megfejtők között.

(Kicsinyített minta)

Olaszországban újból szabályozták az élelmiszeradagolást

A görögök az Adrián elsüllyesztettek három olasz szállítóhajót - Csáky két héten belül felgyógyul

A tengely nem bizik az amerikai békekezdeményezésben

Rómából jelenti a Stefani: Szombaton hivatalos közlemény jelent meg az élelmiszer új szabályozásáról. A jövőben az élelmiszerek beszerzése és elosztása tekintetében mind a katonai, mind a polgári lakosság részére a földművelésügyi miniszter illetékes. A rendelet szerint a miniszternek joga van minden ellátási forrást lefoglalni és minden, élelmiszerfeldolgozással foglalkozó üzemet ellenőrizni. Hatáskörébe tartozik az árak megállapítása és büntetések kiszabása is. (A. A.)

A Stefáni-iroda másik közleménye beszámol arról, hogy az új élelmiszeri rendeleteket egész Olaszországban megértéssel és figyelemmel fogadták. Az új rendelet súlyos büntetéseket ró az üzérkedőkre és a rombolókra. (A. A.)

ÉLELMISZERELŐSZTÁS KELETAFRIKÁBAN

Olasz-Keletafrika alkirálya rendeltileg hadigérdélkodási főbiztosságot létesített. A főbiztosság irányítja az élelmiszerellátást és a nyersanyagok elosztását a haderő és a polgári lakosság számára. Főbiztossá Gasparini szenátort nevezték ki.

JAVUL CSÁKY ÁLLAPOTA

Budapestről jelenti a Stefani: Mértékadó helyről eredő közlés szerint gróf Csáky külügyminiszter két héten belül teljesen felgyógyul, majd utána rövid pihenőre megy. (A. A.)

Görög hadijelentés

Athénből jelenti az Avala: A görög főhadiszállás 63. számú jelentése így hangzik:

A szombati nap folyamán kisebb, sikeres hadműveleteket hajtottunk végre. Számos olasz katonát foglyul ejtettünk.

A görög tengerészeti minisztérium közli: A Jatrídesz korvettkapitány parancsnoksága alatt álló Papanalisz görög tengeralattjáró december 24-én az Adriai Tengeren támadást intézett ellenséges szállítóhajók ellen, amelyek csapatokat és hadianyagot vittek Brandisiből Valónába. A görög tengeralattjárónak sikerült megsemmisítenie három szállítóhajót, összesen 25-30.000 tonna tartalommal. Amikor a hajók süllyedni kezdtek, a kíséretükben levő ellenséges tengeralattjárók támadást kíséreltek meg a görög buvárnaszád ellen. A támadás nem járt eredménnyel és a görög tengeralattjárónak sikerült sértetlenül visszatérnie támaszpontjára. (A. A.)

A GÖRÖG CSAPATOKAT GÖRÖG TISZTEK VEZÉNYLIK

Athénből jelenti az Avala: Egy külföldi lap azt a hírt közölte, hogy

az albániai görög csapatoknak angol tábornok a parancsnoka. A görög távirati irodát felhatalmazták annak közlésére, hogy ez a hír nem felel meg a valóságnak. A görög haderő minden egységét kizáróan görög tábornokok és tiszték vezénylik.

ANGOL HADIJELENTÉSEK

Londonból jelenti: A légügyi és belbiztonsági minisztérium jelentése szerint ellenséges repülőgépek heves támadást intéztek Délkeletanglia egyik városa ellen. Néhány helyen tűz támadt, amelyet gyorsan elfojtottak. Az anyagi kár nem jelentékeny és az emberáldozatok száma sem nagy. (A. A.)

Ugyancsak az angol légügyi minisztérium közli, hogy angol repülőgépek vasárnapra virradó éjjel támadást intéztek Lorient tengeralattjáró-támaszpontja, valamint a megszállt francia tengerpart és Hollandia katonai célpontjai ellen. (A. A.)

BARDIA JELENTŐSÉGE

Rómából jelenti: Ansaldo a Gazzetta del Popolo-ban megállapítja, hogy Bardia egyáltalán nincs annyira megerősítve, mint az angolok ál-

lították. Az olasz csapatok hősie és elkeseredett ellenállása elsősorban erkölcsi erejüknek tudható be, főleg pedig annak, hogy az olasz csapatokat felbőszítette az ellenségnek Sidi el Barrani elfoglalása után tanúsított kihívó magatartása. Bardia minden védője meg van győződve, hogy a libiai háboru kimenetelére nézve döntő jelentőségű lesz, ha kitar.

AZ AMERIKAI BÉKEMOZGALOM

Rómából jelenti: A Popolo di Roma visszautasítja az Egyesült Államokban igazságos alapokon nyugvó, ésszerű béketárgyalások lehetőségéről terjesztett híreket. Ezeknek a mesterkedéseknek — írja a lap — az a célja, hogy egyrészt hamis következtetésekkel meggyengítsék a tengely háborus elszántságát, másrészt, hogy kihasználják a békesérletek kudarcát az amerikai népnél a háboruba való sodrására. A

tengely nem bizik az amerikai békekezdeményezésekben, mert tudja, hogy éppen Wilson békéje volt az, amely a mostani háborút előidézte. A jelenlegi viszály két világ harca. Megalkuvásnak nincs helye, csak győzni vagy meghalni lehet. Mi azonban biztosak vagyunk a győzelemben és el vagyunk szánva, hogy a győzelmet a legnagyobb áldozatok árán és bárki ellen is kivívjuk — írja a lap.

ANGOL HAJÓVESZTESÉGEK AZ INDIAI ÓCEÁNON

A DNB. a Sanghai Evening Post jelentése alapján közli, hogy az Indiai Óceánon közlekedő angol és angol szolgálatban álló kereskedelmi hajókat nagy veszteségek érik, eddig már több, mint 20 hajó süllyedt el. Ennek következtében az Indiai Óceánon közlekedő hajók személyzetének is háborus pótlékot fizetnek.

Tizenöt dinárért két emberélet:

Elfogták a topolai rablógyilkost

Báctopoláról jelenti: A Námesztovszky-házaspár meggyilkolása ügyében folytatott vizsgálat eredményteljesen járt. A csendőrök megtalálták azt a fejszét, amellyel az idős házaspárt megölték és ezen a nyomon elindulva hamarosan elfogták a rablógyilkost.

Tölgyesi Sörös Károly 21 éves napszámos személyében.

A fejszével, amit véres tettehez felhasznált, Tölgyesi december 12-én fát vágott Námesztovszkyék udvarán.

Kihallgatása során Tölgyesi bealoltta, hogy ő követte el a kettős öngyilkosságot azzal a szándékkal,

hogy kirabolja a házaspárt. At is kuttatta mindkét áldozata zsebeit és az egész házat, de

mindössze 15 dinárt talált a meggyilkolt asszony kötevényében

s ezt a pénzt magához is vette. A gyilkosságra előre felkészült, előzőleg megivott félliter bort egy vendégőben.

Tölgyesi Károly büntetett előéletű egyszer lopás miatt, másodsor gyujtogatás miatt akadt dolga a hatóságokkal.

Az elvetemült rablógyilkost tegnap délután beszállították a szubotcikai törvényszék fogházába.

Mali gyoson 110 százalék lesz a pótladó

Mali gyosról jelentik: A községi képviselő testület szombaton déli előtti ifj. Kiss Antal elnökletével, rendes közgyűlést tartott. A közgyűlés tárgysorozatán 22 pont szerepelt, a legfontosabb a jövő évi költségvetés jóváhagyása volt. A költségvetést Drakučics M. tá. községi jegyző terjesztette elő. A jövő évi költségvetés 159 000 dinárral nagyobb a tavalyinál és végösszege 1 587 428 dinárt tesz ki, míg a bevétel 397 436 dinár.

A hiányt 110 százalékos pótladóval fedezik, a tavalyi 120 százalékos pótladóval szemben, aminek a magyarázata az, hogy az állami adók, amelyek a kivétel alapiálul szolgálnak, az idén lényegesen emelkedtek. A községi kuukot a bánsági kuuk egyharmadában állapították meg. A községi előfogatosoknak 6000 dinár évi fizetésemelését hagyták jóvá. A költségvetést hosszas vita után elfogadták. Ezután a múltévi zárszámadást hagyták jóvá. A zárszámadásból kitétnik, hogy az előjáróság a múlt évi előirányzott összegből 300 000 dinárt takarított meg. Ezután pénzügyi tanácsadó bizottságot választottak, amelynek Varmuzsa Pál, Jungábel Gyula, Mo'nár István és Faragó Andor lettek a tagjai. A községi tisztviselők Noviszádon felépítendő otthonának a költségeire 2000 dinár segítséget szavaztak meg. A szombori Kosztics Lázsa emlékmű felépítésére 100 dinárt, a beográdi szegények téli segélyezésére 100 dinárt, és az iskolai könyvtár szintén 100 dinár segítséget hagyták jóvá. Az iskolások beadványban kérte a községet, hogy a község hátrterületén parkot létesítsenek.

A közgyűlés úgy határozott, hogy a Dömötör vendégház előtti terület, mindjárt a tavasz beálltával parkosítsák és padokkal látják el. A parkot Öfe'sége II. Petár királyról nevezik el. A bécsonolai szolgabíró'sági épület átépítésének a költségeihez, Mali gyos község 30 000 dinárral járul hozzá. Több kisebb ügyet intézett még el a közgyűlés.

Betörők a szarakanizsai templomba

A kanizsai katolikus hívők nagy megbotránkozására vakmerő betörést hajtottak végre a belvárosi plébánia templomában.

A templom sekrestyéjének vasbalkát kifürészelték s az ablakot is betörve — hosszas nagy munka után — behatoltak a főtemplomba s az összes

perselyeket feltörték és tartalmát elvitték.

Tekintve, hogy a templomot a karácsonyi ünnepek alatt a hívők igen nagy száma látogatta, nem tudni, hogy milyen összeget vihettek a betörők magukkal. Lehet 200—2000 dináros összeg is?

A rendőrség erőlyesen nyomoz ebben az ügyben.

Reggeli Újság a magyarság napilapja

A japán véderő

A modern millió's hadsereg kife'lődése — Az if'úsá kato ai nevelése Általános hadkötelezettség — A világ egyik le erősebb hadifegyverészele A kinal háború tapasztalatairól

Csak a múlt század közepe után fordult a Japán császárság határozott lépéssel arra az útra, amely a Sogu-nak vagy korona-hadvezetőknek államát középkori merevségéből és állhatatosan betartott elszigeteléséből kisodorta. És meglepő rövid idő alatt sikerült Japánnak, nemcsak Európának és Amerikának modern államává bekapcsolódnia, hanem azokat sok tekintetben még túl is szárnyalni, olyan téren, amely a régi Japánnak felforgatásától és látókörétől igen távol állott. Ezzel a teljes irányváltással egvidejűleg végbement

a japán véderő alapos átalakítása.

A szigetország értett hozzá katonai erejét úgy felépíteni és a külföldi példákból és oktatóktól nyert tapasztalatokat a gyakorlatba úgy átvenni, hogy csakhamar képes volt fölénytel bírni ellenfelekkel is győzelmes háborút vívni. Legendás ezen a helyen Kina ellen 1394—95-ben vívott háborút említeni, amelyek közül különösen az utóbbi az egész világot csodálkozásba ejtette Japánnak nem is sejteti hadereje által. Az új utról, amely rövid pár évtized alatt Japán haderejének modern kiépítéséhez vezetett.

Japán többé nem tért le.

Japán az a távolkeleti császárság amelyről, különösen katonai téren legkevesebb részleteket tudunk, mert mindazt ami a hőnvédelemhez tartozik Japán összes néprözegei a nemzetnek feltveörzött, legnagyobb titkáknak tekintik és ezért mélyen hallgatnak róla.

A Tenno-nak több mint 100 millió alattvalójából, akik a 680 000 négyzetkilométer terjedelmű szigetországot és annak szárazföldi birtokait népesítik.

átlag 150 lélek esik egy négyzetkilométerre.

Az általános hadkötelezettség alá esik minden férfi a 17-ik életétől 49 évig és fegyvernem szerinti 2 vagy 3 évi tényleges szolgálatra kötelezhető. Az ifjúságnak katonai nevelésben fiúk és lányok egyaránt részesülnek, utóbbiakat már a gyermekkorban betegápolásra és légvédelmi szolgálatra stb. kitanítják. Békében és háborúban mind a három véderő része a császárság legfelsőbb parancsnoksága alatt áll. Amennyire ismeretes, a békeidőszakban 328 000 katonából áll, (tisztjeit is beleértve), amelyek 1 testőrhadosztályba és 16 gado'sági hadosztályba voltak tagolva. Azonkívül 4 lovasdandár és 4 nehéz tüzérségi dandárral egészült ki. 1937-ben tehát a Kina elleni komoly összetűzésék előtt, ez az állomány elégtelennek bizonyult és így kifejeztették, hogy egy olyan hadsereget fognak felállítani, amelynek

legalább 28 gyalogsági hadosztálya lesz

és azoknak mindennemű legmodernebb műszaki eszközökkel való felszerelésére a legnagyobb gondot fordítják.

Bár a Csangalsek elleni háború tartama miatt ezt a tervet nem lehetett végrehajtani, mégse fér kétség

ahhoz, hogy éppen a kinal hadjárat tapasztalatai a haderő kibővítését és modernizálását tetemesen előre juttatták. Ezt bizonyítják az erős páncélcsovisznak felvonultatása és még sok más ilyen részlet. Éppen olyan bizonyos az is, hogy nemcsak tényleges katonák ezredei harcolnak kinal földön, hanem idősebb évjáratok is. A japán haderő számerejét nem tudni, de

néhány millióra becsülik, mivel évtizedek óta folytonosan százazrekre menő ujoncokat képeznek ki.

Ha tekintetbe vesszük, hogy a kinal konfliktus előtt Japán egy 700 km hosszú szárazföldi vonalat és azonkívül a tengeri határvonalat is védte, amely utóbbi sokszor felülmúlta a szárazföldi határ hosszát, megértjük, hogy a szigetország a tengeri erő felfegyverzésére fordította a legnagyobb súlyt. A sok nehézség és gond dacára, amellyel a japán fegyverkezési ipar, az ércek, olaj, textilanyagok és más fontos nyersanyagok hiánya miatt küzdött, mégis sikerült a szigetországot

a világ egyik leghatalmasabb tengeri hatalmává kifejleszteni.

Itt is hiányoznak a legújabb idők pontos adatai, de nem tévedünk, ha feltesszük, hogy a világpolitikai helyzet, különösen az évek óta kiéleződött ellentétek az Egyesült Államokkal, amely a Japán előnyomulást Kínában rossz szemmel nézi, a japán flottának további kifejlesztését fogja eredményezni. Nem tudjuk, hogy az engedélyezett 2 hadihajóból, 2 repülőgépanyahajóból, 10 rombolóból mennyi van már készen vagy mennyi és milyen egységeket engedélyeztek újabb időben, azt se tudjuk milyen erősek és milyen nagyok ezek. Annyi ismeretes, hogy 9 hadihajó, 5 repülőanyahajó és 6 repülőgéphordozóhajó harca készen áll, továbbá 5 páncélhajó, 12 nehéz és 25 könnyű cirkáló, 22 kisebb és 2 nagy aknakerék, 33 romboló, 29 ugynevezett kis romboló és 12 torpedóhajó, 36 nagy és 24 kisebb tengeralattjáró, (kívül számos más előkelet szolgáló egyéb hadijármű, 18 aknakerék, 15 tengeralattjáró- vadászhajó, 2 ágyuhajó, 9 folyami ágyuhajó. Megemlítené még, hogy a nagy hadihajók 40,6 cm átmérőjű ágyúkkal vannak felszerelve.

A legújabb véderőfaj, a légierő is teljesen modern.

A kinal hadsereg 3 repülődandár és hét ezred legalább 2000 db, minden fajta repülőgéppel volt ellátva és azóta szorgalmasan tovább fejlesztették légierőjüket is. Eitőerős csoportokkal is rendelkezik a japán légierő, amelyeknek harcban veteséről azonban részletek nem szivárognak ki.

Összefoglalóan el lehet mondani, hogy a Tenno véderője egy erőteljes és ütőképes eszköz és a kinal háborúban olyan tapasztalatokat szerzett, amelyeknek tanúságait már is hasznosan tették felváltják. Japán hadserege, tengerészete és légierője megfelel a távolkeleti célkitűzésnek: a bilincseket, amelyek természetesen fejlődésében akadályozzák, végleg lerázni.

Ha

valamilyen szert fejfájás, meghülés vagy grippe ellen vásárol és

ASPIRIN tablettát

kér, akkor ügyeljen arra, hogy úgy a csomagoláson mint minden egyes Aspirin-tablettán rajta legyen a „Bayer”-kereszt.

Vadász-fragédia Vrsacon

Vrsacról jelentik: Viszony Mihály vadőr, a Vadász Társaság elnökének utasítására napok óta lesben állt orvadászokat túrkészve, a városi széna-raktár közelében.

Szombaton a kérdéses területen őre is vett egy embert puskával a kezében és felszóltotta, hogy adja meg magát. A vadőr és az ismeretlen egyén puskával a kezében közeledett egymáshoz s mindketten elsütötték fegyverüket. Viszony Mihály a balkarján sérült meg, a másik férfi pedig — akiről kiderült, hogy Szávics Vladimírral, a vrsaci Kereskedelmi Bank vezérigazgatójának fiával azonos — a térdkalácsán és combján szenvedett súlyosabb sérülést.

Mindkettőjüket a raktár őre találta meg szinte hóba fagyva. Az őrs jelentése után beszállították őket a kórházba. A nyomozás megindult.

Műrosfból is készítenek már cukrot

Az idén a cukorrépa vetésterülete Európaszerte emelkedett s ezzel kapcsolatosan fokozódott a cukortermeles is. A nemzetközi cukorstatisztikai egyesület legújabb megállapítása szerint az európai államok a következő évben

tovább növelik cukorrépa-termőterületüket,

sőt Oroszországban olyan vidékeken is bevezetik a cukorrépa termesztést, ahol eddig egyáltalában nem termelt meg ez a fontos ipari növény. Ebben az évben ugyanis már Leningrád környékén is sikerült a kísérleti földeken 550 métermázsá cukorrépát termelni, sőt a kelet-szibériai Jakuck tartományban, amely már a sarkvidéki éghajlathoz tartozik, szintén sikeresen termeltek cukorrépát és egy-egy répa félkilogram súlyu is volt.

Természetesen más anyagokból is igyekeznek cukrot előállítani a növekvő fogyasztás biztosítása érdekében. Európában ugyanis a cukornád nem termesztendő, mert meleg évi növény. A cukorrépa-termesztésnek is van bizonyos határa, amelyen túl csak más növények rovasára termesztendő. Ezért folynak kísérletek különféle anyagokkal. Németországban most megállapították, hogy

a műrost melléktermékéből is előállítható emberi táplálékul teljesen alkalmas cukor.

HALLÓ!

Egy hatszázfőnyi zsidó kívándorító csoport, amely Szovjet-Oroszországba akart átjutni egy dunai gőzösön, kénytelen volt Galacba visszatérni. Renj dunai kikötőben a szovjet-országi döntőbizottság ugyanis a zsidóknak nem adott beutazási engedélyt.

Moszkvából jelentik: A szovjet-országi közvélemény az utóbbi időben egyre nagyobb érdeklődéssel fordult a Romanov cári dinasztiának olyan tagjai felé, akik Oroszország külpolitikai érvényesülését szolgálják történelmi tettekkel. Érdekes példa erre a szovjet híres felsőművészeknek, Szamokisnak — aki gyakran hasonlítanak Verescaginhoz — nagy sikere, melyet óriási méretű új képével aratott. A kép a polta vai győzelmet ábrázolja. A festő a hatalmas méretű kép középpontjába Nagy Péter cárt állította. Magának a képnek tárgya voltaképpen az Oroszország multjából oly híres Szemenovszki-gárdaezred rohamja.

Javul a párisi közlekedés. Párisban ismét kilenc autóbusszonalat helyeztek üzembe, miután a szükséges autóbusszokat benzinnel helyett más üzemanyag használatára éhítették át. Eddig csak néhány külvárosi állították helyre az autóbussz-közlekedést, míg Páris túljádonképpen belterületén a lakosság kizárólag a földalatti vasut használatára volt utalva. Az új autóbussz-vonalak egy része viszont most átszeli a város belső területét is a Szajna két partját is összeköti. Nyáron két külvárosi vonalon trolleybuszokat helyeznek üzembe.

A bukaresti Duna-konferencia, amely a Duna-delta kérdéseivel foglalkozott, V. Pella követ elnöklésével elhatározta tanácskozási felbontását. A tanácskozásiakat január második felében folytatják.

A dán iskolákból kiküszöböltek a jazz-oktatást. A dán népzene lelkimeretes védelmezőinek végre sikerült elérniük, hogy az iskolákban a jazz-zene helyett a dán népdalok oktatását vegyék fel a tantervbe. Európában Dánia volt az egyetlen állam, ahol a jazz-zene szerepelt az iskolai oktatás keretében és a középiskolák is ifjúságot néger zenére tanítottak. Ezt az izléshelyi elfajulást a dán hazafiak eddig is nagy felháborodással tapasztalták.

Japán téli szükségletének ellátásához nélkülözhetetlen faszenet, amelyet a japán házak fűtésénél főként használni szokás, ezidén főiskolai hallgatók és középiskolások diákok munkájának igénybevételével állítják elő. A diákok égetik majd eredeti nyersfából az igényelt faszenet és ők gyűjtik majd egybe a szükséges mennyiséget. Kilencszázezer diák vesz részt ebben a munkában, amely március végén fejeződik be.

Észak-Jütlandban, Rasund közelében, az omnibusz előtt egy kislány kerékpárjával elesett. Az omnibusz ki akarta kerülni a lánykát, közben letért az úrról s egy nyolcméter magas lejtőről a szánfőldre zuhant. A kocsi 18 utasa közül ötven súlyosan megsebesültek, tizenhárman pedig könnyebb sérüléseket szenvedtek.

A feltalálók legujabb ígéretei:

Borjupörkölt, mely az éhes gyomor előtt tűz nélkül telmelegszik és a fátegyenesítő gyógy-szoknya

(Budapest, december.) A budapesti szabadalmi hivatalban bejelentett újdonságok mindig feltűnést keltenek, olyan furcsaságok azonban még nem fordultak elő, melyekre a legutóbbi hetekben és napokban kérések védelmet a feltalálók.

A hölgyek bizonyára kíváncsian várják majd Drechsler Rezső foglalkozás nélküli egyén, budapesti lakos újdonságát, amit

»fércelőkészüléknek neveztek el. A varrásnak, akár házi varrás az, vagy műhelyben iparszerűen üzik, a fércelés az egyik legunalmasabb és leglassabb része. Eddig is megpróbálkoztak már hasonló újításokkal, azonban egyik sem vált be.

Különösen a mai papírhiányvilágban lesz keresett találmány a »többször használható boríték«.

Feltalálója Gaál Gyula műszaki alvezredes. Egy takácssegéd, Jungreis Tibor »gumikosaras melltartó« jelentett be a szabadalmi bíróságon. A leírás szerint valóban sok és praktikus ötletet rejt magában a találmány, melyre a hölgyek bizonyára igen kíváncsiak lesznek.

Kedves meglepetés a rendőrségnek, de annál bosszantóbb találmány a kasszafurók. Valóságos »mérénylet« követett el Kovács István gyárimunkás az uszvevezett »nehéz betörők« ellen, akik a technika minden vívmányával felszerelve surrannak be a nagyvállalatok, bankok pénztárhelyiségekbe, hogy megfurják a hatalmas páncélszekrényt. Az egyszerű munkás különleges figyelmeztető védőberendezést eszelt ki a páncélszekrények, sőt a páncéltermek védelmére. Természetesen minden közelebbit a legnagyobb titokban tart a feltaláló.

Azok, akik a csúszós uttesten csúsznak, botlanak, mindig erre a szabadalomra vártak:

a csuszást gátló cipőtálcák és sarok.

Egy cipészsegéd, Müller Lajos a feltaláló és igen sok reményt fűz az újdonsághoz.

Am, ugyancsak ritka dolgok is akadnak a védelemre beadott új találmányok között. A dohányzó hölgyek és urak aligha gondoltak még olyan kényelemre, hogy az elszívott cigarettá, szivarvégéket ne saját-

maguk dobják el. Weck István hajómérnök oldotta meg ezt a problémát és »elszívott szivarka végét kifelé szippantó« néven szabadalmaztatta egy újdonságot. Az ötlet megrészlegében azonban még ezen is túlsz Taskovits István gépmunkás találmánya. Taskovits olyan gyógy-nadrág, szoknya, mell stb. tartót talált fel, mely

mindig egérszerűen, egyenesen tartja a hátat

Sőt, akinek elferdül a hátgerince, kicsit pupos, haitott hátú, azt az új nadrágtartó visszaegyenesíti. Erre aztán igazán kíváncsi mindenki.

Az autósoknak is itt a meglepetés. Ezután a csuszós uttesten nem farnak a gépjárművek Hanel Ferenc mérnök jóvoltából.

Egy pesti ügynök, Kerpner Jakab megszajnáhatta a lábfejű embereket és

cipőbe illeszthető lábpárnát szerkesztett.

A leírás után ítélve, aki ezt a lábpárnát hordja majd, valóban úgy érzi magát, mintha »szárnyakon« suhanna.

A háborus világra jellemző szabadalmak is tucatjával születtek meg. Egy olasz feltaláló Budapesten is bejelentette a bűrt megfékezésére utánzó műanyagát. Az egyik budapesti tevévállalat viszont egész sereg készítményt jelentett be, melyek lefőltött tejből készíthetők. Az igazi meglepetés azonban itt következik. dr. Steiner Ervin mérnök szabadalma,

a »konzervdoboz fűtőberendezéssel«

Az invaziváló gulyást, vagy a borjupörköltet ezután a turista, vagy éppen a katona a háboruban nem tűzőn melegíti fel, hanem akár a zsebében, minden láng nélkül. Felkattintja ugyanis a dohoz csavarját és a beépített »fűtőberendezés« máris előmelegíti az ételt.

Végül egy világszabadalom, amit Moravetz Imre, a Kereskedelmi Hivatal főfelügyelője szerkesztett: a »repülőgép behúzható, illetőleg kitolható szárnyakkal«

A lévas világfegyverkezés és mindinkább korlátlan légháboru felé haladva, igen nagy sikert jósolnak a szakemberek a találmánynak.

M. B.

Kiemelik a mélyből „az aranyflootta kincseit“

Napjente fozzák a 400.000 aranyvezetelt, amelyet háromszáz évvel ezelőtt a tenger elrabolt

(Madrid december.) A spanyol főváros figyelme minden világháború ellenére is, az »aranyflootta« felé fordul. Háromszáz évvel ezelőtt tizenhat fegyveres gálya tért vissza Indiából, arannyal megrakottan. A szállítmány a spanyol udvar címére sőt. A tizenhat hajót (convoyt mondhatnók időszerű nyelven) a Vigo torkolatánál kalózek támadták meg. Csata fejlődött ki, amelybe beleavatkoztak a partok mentén cirkáló francia, angol és holland gőzösök is. A pirátoknak végül is menekülniük kellett, de amíg az adhoc szövetségesek kiharcolták ezt a győzelmet, addig

az indiai aranyflootta minden hajója elsüllyedt.

Az összes egykori adatok egybe-

hangzóan leszögezik, hogy a gályákon 400.000 aranyvezetelt szállítottak az udvari kincstárnak. Ez az összeg, amey átszámítva csak összesen milliókkal lenne kifejezhető, az eltelt századok folyamán állandóan izgatta a fantáziákat. Körülbelül 10-12 kísérlet történt már az aranyak kiemelésére, a próbálkozások azonban csak emberleleteket követeltek áldozatul, anélkül, hogy a tenger hajlandó lett volna visszaszolgáltatni a zsákmányát.

A régebbi kutatók, a szó szoros értelmében, vaksötétben tapogatódtak. A gályák süllyedési pontját ugyanis nem ismerték pontosan és így inkább csak a hagyományok nyomán elindulva láttak hozzá a munkálatokhoz. Az egyetlen szeren-

Kiváló hangú lemezek

Kérje díjlan árjegyzékünket

és próbálkozzon a mult század elején történt, amikor egy vállalkozó csoport a tengerfenékről, ahol ugyan a gályákat nem sikerült felfedeznie, egy kazettát és ebben tíz igazgyöngyöt emelt ki.

A technika fejlődése most lehetővé tette, hogy az aranymatadorok a teljes siker reményében induljanak el a gályák kincseinek vadászására. A munkálatok már január folyamán megkezdődtek s három hónap lefolyása alatt a tizenhat gályából tizenegynek a fekvési helyét sikerült egész pontosan megállapítani. Öt gályát vagy teljesen betemetett a homok, vagy pedig süllyedési pontjuk olyan mély, hogy felkutatása lehetetlen. A május folyamán végrehajtott próbaleszálás alkalmával az egyik buvár már eredményt ért vissza:

a zsákmány azonban nem arany volt, hanem egy nyolckilogrammos ágyugolyó.

A mai, robbanó óriásoknak szerény és neveléses elődje.

A gályák »kitermelése« Wiener holland mérnök speciális szerkezetével fog történi. E szerkezet megépítésére külön üzemet rendeztek be Vigonban. Az aranyvadász társulat tizenötmillió pezeta alaptőkével kezdett neki a vállalkozásnak. Jelen tős summa, de a reménybeli haszonhoz képest semmisség.

Említsük még meg, hogy Madridban olyan lázzal fogadják le a gályák esélyeit, mint ahogyan Amerikában a boxvilágbajnokság eredményét. A spanyol főváros e játékkal részint elmenekül a multba, részint pedig a jövőbe. Így a szorongató jelent kikapcsolhatja a kalkulációból.

m.

Módosulnak

a benzinjegyek és megváltozik az eddigi mennyiség

Beográdból jelentik: Az állami monopóliumgazgatóság a jövő évre szóló benzinjegyeknél több újítást vezet be. A legfontosabb módosítás az, hogy a jegyeket ellenőrző számokkal látják el s hogy a berautók tulajdonosai az eddigi 48 szelvény helyett 96 szelvényt kapnak.

Az 1941. évre szóló jegyekre a következő mennyiségű benzint állapították meg:

Szelvényekre egy vízszintes vörös vonallal A 15, B 20, C 25, D 30 liter.

Két vízszintes vörös vonallal A 10, B 15, C 20, D 25.

Három függőleges vörös sávval: A 7, B 10, C 15 D 20.

Egy vízszintes zöld sávval: A 20, B 30, C 35, D 45.

Két vízszintes zöld sávval: A 15, B 20, C 25, D 35.

Egy vízszintes fekete sávval: A 2, B 4.

Két vízszintes fekete sávval: A 1, B 2.

Szelvényekre, amelyeken autóbussz felülnyomat szerepel: A 40, B 70, C 105, D 150 liter.

HIREK

Jorga hitt a becsületszóban...

Jorga meggyilkolásának újabb részletei most váltak ismerteessé. A zöldséges vasgárdista hóhérlönlönmény megjelent Jorga lakásán. A terroristák becsületszavakat adták, hogy hajszála sem görbül meg a volt miniszterelnöknek, ha követi őket. »A román ifjak becsületszava szent előtem!« — nyugtatta meg leányát Jorga. Később kiderült, hogy meggyilkolása előtt megkínózták, híres hozsuzu szakállát még életében szántként kitépték. Hasonlóképpen tartották meg becsületszavukat a Madgearut elhurcoló zöldségesek is.

A Vatikán lapja a magyarországi katolikusok szervezkedéséről. Rómából jelentik: Az Osservatore Romano hosszú cikket közöl a magyarországi katolikus szervezeteiről. A Vatikán lapja a legnagyobb elismerés hangján ír a KALOT-szervezetről, amelynek célja, mint írja, az ifjuság erkölcsi és anyagi színvonalának emelése. A Vatikán lapja rámutat arra, hogy a szervezetnek immár 500.000 tagja van és az EMSZO néven ipari munkásság számára is hasonló szervezet alakult. A katolikus földműves ifjuság és katolikus munkásság szervezetei, írja a Vatikán lapja, erős szociális magyar bírodalmat tartanak eszményüknek. A KALOT immár oly hatalmas szervezetté vált, amelynek nincs párja egyetlen más dunai vagy balkáni országban sem.

Elmúlt a nyár, térdig ér az őszi sár
Terpentines **Idol-1** használj, hogy cinód ne érje kar

Álhírek olaszországi tüntetésekről. Erélyesen megcáfolja személyes tapasztalatból is a Basler Nachrichten római tudósítója azokat az amerikai híreket, mintha Milanóban, Firenzében és Trieszben tüntetések történtek volna, amelyek során egyesek meghaltak, illetve megsebesültek volna. Teljesen alaptalanok azok a hírek is, hogy Bologna vasúti csomópontja ellen sikeres légitámadást hajtottak volna végre az angolok. Koholmány az a hír is, hogy az Abessziniában állomásozó olasz csapatok és általában Olasz-Keletafrika népe éhezne.

NÖVENYHARMAT ÁRA DIN 16

Visszatért Románából egy görögkatolikus püspök. Nagyváradról jelentik: Visszatért Nagyváradra Frențiu Traian Valer görögkatolikus püspök. A püspök a bécsi döntés után Belényesre tette át székhelyét, most azonban véglegesen visszatért Nagyváradra. A magyar hatóságok a püspök visszatérése elé nem gördítettek akadályt, annak ellenére sem, hogy Frențiu püspök a bécsi döntést megelőző héten egy antirevizíós gyűlésen elnökölt Nagyváradon. A püspök már megjelent a nagyváradi országzászló vasárnapi felavatásán és az országzászló talapzatára koszorút helyezte a következő szavak kíséretében: »Magyar hazánk dicsőségére és boldogulásáért«

Balázs Árpád grafikai kiállítása Beográdban. Beográdból jelentik: A Cveta Zuzorics-csarnokban tegnap délelőtt hármasművészeti kiállítás nyílt meg Balázs Árpád 120 grafikai, Reznikov Vaszilije 66 festő és Dincsi Meneghello Fran 41 szobrászművel szerepel a kiállításon, amelyet Beográd képviselőletében Szima Pandurović, az ismert író nyitott meg. A kiállításnak már az első napon is sok látogatója volt.

Inasotthon-avatás Noviszádon. Tegnap délelőtt nagy ünnepség keretében avatták fel Noviszádon a »Privrednik« inasotthonát. Az új intézmény jelentőségét Tyulum Jován, a Kereskedelmi és Iparkamara elnöke méltatta.

Megy a gözös Budapestre... A Futnik kirándulóvonata tegnap délelőtt indult el Noviszádról Budapestre. A vonat az eredetileg megállapított 9 óra helyett csak 10 órakor indult el, mert a menetrendszerű beográdi gyors készt és be kellett várni a gyorsvonattal érkező kirándulókat. Velük együtt mintegy 800 utasa volt a Putnik-vonatnak amely csupa új, kényelmes és jól fűtött kocsiiból állt. A noviszádi vonattal párhuzamosan Szuboticáról egy másik szerelvényt is indítottak a felsőbácskai és bánáti utasok számára. Ezek hatszáz utasok, uszvhogy tegnap délután összesen 1.400 jugoszláv kiránduló érkezett a magyar fővárosba.

BÁCSSTOPOLAI HIREK. Szombaton délután temették el óriási részvét mellett a váratlanul elhunyt Baráth Tamást. A temetésen a Vendéglős Egyesület, az Iparos Dalárda, a Katolikus Kör, a »JAK« sportegylet és a Sakkör vezetősége is megjelent. — A JAK sportegylet január 12-én délután 3 órakor tartja évi rendes közgyűlését a Véber kávéházban. — Markusev Milán közszéki elnök szombaton délelőttre hívta egybe a közszéki képviselőket az 1941-1942 évi költségvetés letárgyalása végett. Ezenkívül a villanyközpont azon kérvényét kellett volna letárgyalni, amelyben a villanyáram árának felemelését kérte. A fontos közgyűlést azonban nem lehetett megtartani mert a képviselők nem jelentek meg kellő számban. A gyűlést a jövő hétre halasztották.

VRSÁCSI HIREK. A szokásos hetipiacot az újévi ünnepre való tekintettel kedden délelőtt tartják meg. — A novivrbázi Katolikus Nőegylet az idén sem feledkezett meg szegénysorsu tagjairól. December 22-én a katolikus diákotthonban 300 szeretet csomagot osztott szét a gyermekek és felnőttek között. — A vrbázi protestáns templomokban a szokásos szilveszteri istentiszteleteket kedden délután fél 5 órakor tartják meg. — Papp István vasúti és Tábori Gyurkó kulai uti vendéglőjében a vrbázi magyarság szilveszter estéjén halvacsorával egybekötött táncmulatságot rendez. — A novivrbázi mézárások és hentések január elsejétől kezdve vasár- és ünnepnapok alkalmával vas és egyéb árut csak délelőtt fél 9 óráig mérnek ki. — Az anyakönyvi hivatal kimutása szerint az elmúlt héten 2 születés, 1 eljegyzés és 3 halálozási eset fordult elő.

Sokba kerül a hó Beográdnak. A napok óta tartó havazás eddig kétmillió köbméter havat zúdított Beográdra, amelynek eltakarítása egymillió kétszáz ezer dinárba került. Beográdba érkezett jelentések szerint a Sumadijában, Boszniában és Délszerbiában még mindig tart a nagy hideg és a hófúvás, amely több vasuti vonalon megakasztotta a közlekedést.

A vasuti nyugdíjasok figyelmébe. A noviszádi állomásfőnökség irodája a következő közlésére kért fel bennünket: »Felhívjuk az összes vasuti nyugdíjasokat, hogy legkésőbb január 2-ig adják be a vasutállomás titkára hivatalában utazási igazolványaikat, hogy az 1941 évre meghosszabbítsák azokat. Az igazolvány mellett minden nyugdíjasnak be kell mutatni a nyugdíjazásról szóló végzést, a régi igazolvány betétjét, az utolsó csekk elismervényét a kapott nyugdíjról, ezenkívül minden igazolványhoz két dináros vasuti bélyeget kell mellékelni, valamint három dinárt fizetni az új betétért. A gyermekek részére, akik már betöltötték 18. életévüket, vagy pedig az idén töltik be a fentiekben kívül még a városi előjáróság igazolványa is szükséges, hogy a gyermekek közös háztartásban élnek szüleikkel, hogy nincs több jövedelmük havi 500 dinárnál, hogy nem kapnak valamely közintézetben vagy iskolában ingyenes ellátást és lakást, a leányvermekeknek még azt is igazolni kell hogy nem mentek férjhez. Január 2. után nem vesznek át igazolványt meghosszabbítás céljából, ezért ezután is figyelmeztetjük a nyugdíjasokat, hogy mindenben tartják magukat az e hirdetésben közöltekhöz.«

VRSÁCI HIREK. A vrsaci rendőrségnek, úgy látszik, sok dolga lesz, mostanában ismét kezdik a betöréseket Vrsacon. Balázs Nándor hentessegédnek, aki karácsony másnapján az esti bábla ment, ágyából 3 darab tollaspárnáját lopták el, a párnákban 6 kg. toll volt, amelynek értéke 600 dinár. Palázs szokás szerint ajtaját nem zárta le, a házban sok szegénysorsu lakó lakott és minden bizonnyal olyan egyén lehetett a tettes, aki tudott arról, hogy a legény nincs odahaza. A rendőrség megindította a nyomozást. — A vrsaci római kath. Nőegylet 130 idősebb szegénysorsuaknak osztott ki az ünnepekre élelmiszert, tüzelőfát, ruhát és fehérneműt. A kiosztás előtt Endrez Jakab vrsaci esperes megesszínvonalu beszéddel fordult a szegénysorsuakhoz. — A vrsaci kisebbségi tagozat tanítói is gyűjtést rendeztek és 30 szegénysorsu gyermeknek vettek cipőt, 40 gyerek kapott téli ruhát, fehérneműt és 100 szeretet csomagot osztottak szét. — Negy gyász érte özv. Dr. Szalay Péternét: egyetlen leányát, Babát néhány napi betegeskedés után elvesztette. Szalay Baba hazakészült a karácsonyi ünnepekre Beográdból, de nátház és szivgyöngöseség következtében elhunyt. A tragikus sorsu urleányt hazaszállították és a vrsaci családi sírboltban helyezték örök nyugalomra. — Reichardt Mihály, 36 éves, a vrsaci Jaeger és Reichardt cég beltagja, rövid szenvedés után elhunyt. Az elhunyt agilis tagja volt majd minden egyesületnek és nagy részvételt temették.

BÁLI NAPTÁR

DECEMBER 31. KEDD: A noviszádi Beltéri Katolikus Kör, a Katolikus Jótékony Nőegylet és a NAK műsoros Szilveszter-estje a Katolikus Otthonban. A Noviszádi Református Olvasókör műsoros Szilveszter-estje az Olvasókör otthonában. A noviszádi telepi Olvasó és Gazdakör műsoros Szilveszter-estje. A noviszádi Egres-utcai Katolikus Olvasókör műsoros Szilveszter-estje. Műsoros Szilveszter-est a noviszádi Daloskörben.

JANUÁR 4. SZOMBAT: A szombori Katolikus Legényegylet előadja a Muskátlit.

JANUÁR 6. HÉTFŐ: A noviszádi Beltéri Katolikus Kör műkedvelői Topolán előadják a Néma Leven-tét.

JANUÁR 11. SZOMBAT: A novivrbázi Katolikus Nőegylet műsoros teaestje.

JANUÁR 25. SZOMBAT: A beográdi magyar egyetemisták Bólyai Farkas egyesületének magyar bálja.

JANUÁR 26: A III. Katolikus Bál Noviszádon, a Katolikus Otthon összes helyiségeiben.

Szilveszter-est

a petrovaradini »LOVAČKI ROG« vendéglőben. Kitűnő cigányzenekar játszik. Házi konyha, legjobb karlócai borok. Számos látogatást kér: USICS ANTON vendéglős.

BÁCSKOGRADISTEI HIREK.

Ifj. Tóth Mihály tanyai gazdálkodó felesége született Gál Erzsébet december 27-én a délelőtti órákban, miatt férje a szrbobicsi hetipiacon járt, a felszer gerendájára felakasztotta magát. Mire rátaláltak már halott volt. Növeli az eset tragikumát, hogy az anyja keresésére indult 6 éves kis Böske lány talált rá anyja holttestére. Az öngyilkos anyja mindössze 23 éves volt s négy kis árvát hagyott maga után. A csendőrség a nyomozást megindította. Az öngyilkosoknak senki sem tudja okát adni, miután a család rendezett viszonyok közt békésen élt. — Ihárosi Dezső, a Dózsa János moztulajdonos 17 éves tanoncát pénteken délután súlyosan szűrt szobor a hátán szállították Dr. Knezevics orvoshoz. Ez beteg lévén, kérésére a közeli gyógyszertárban Markovics Antal részestette segélyben a sérült fiút. Különös és feltűnő, hogy a sérült tanonc nem akart nyilatkozni arról, hogyan kapta a hátán a ballapocka alatt a szurást, mely az összes ruhán áthatolt. A sérült tanoncot egyelőre a gazdája lakásán ápolják. — A Nőegylet december 31-én tombola-estet rendez.

Hol mulassunk SZILVESZTERKOR?

Az újonnan megnült és gyönyörűen berendezett »PALLAS« étteremben, Noviszád, Postanszka 7. Elsőrendű konyha, kitűnő ital-különlegességek! Elsőrendű jazz-zene szórakoztatja a kedves vendégeket. Tisztelettel: FARAGÓ.

Pallas mozgóképszíntéje:

Áll a bál

Főszerepben: Szelezky Zita, Pataky, Laodomszky, Csontos, Elcsé

A napokban megnyílt noviszádi „Palas”-mozi karácsonyra magyar filmmel kedveskedett közönségének, másorra tüzte az »Áll a bál« című új magyar filmet. A film bájos szerelmi történetet mond el, adva van egy főherceg (Csontos), akinek unokája, Erzsébet hercegnő (Szelezky Zita) beteg kedvenc lovának megtekintése következtében elkésik a bálról, ahol történetesen a trónörökösnek szándékozták bemutatni — házasság nincs kizárva reményekkel. Erzsébet hercegnő megvárja, amíg megkezdődik a keringő, azután besurran a bálterembe s nehogy feltűnést keltsen, felkér egy csinos fiatalembert. Balogh jászágizgató fiát (Pataky). A keringőnek vége van, a fiatalok azonban annóra belemérültek egymás csudálatába, hogy tovább táncolnak. A zene szünet után kénytelen újrakezdeni a keringőt, a botrány azonban így is elkerülhetetlen. A Balogh fiút a főherceg utasítására Varsóba küldik, Erzsébet hercegnőt egy svájci intézetbe...

A megoldás természetesen nem téveszik a fiataloknak s a film boldog befejezést nyer, előbb azonban működésbe lép egy kémszervezet is, a Balogh-gyerek is komisz vesztélyekbe sodródik, míg végül két év múlva a főhercegi palotában újra áll a bál s ott, ahol a film kezdődött, boldogan befejeződik két könyvel-mosollyal telt szerelem. A kedves film olyan nagy sikert ért el, hogy a Pallas igazgatósága kénytelen volt prolongálni a filmet, amely így keddig marad műsoron, a mozilátogatók örömeire. Jegyekről ajánlatos elővételben gondoskodni. A Pallas telefonszáma 40-31.

KARÁCSONYI GYERMEKELŐADÁS MARTONOSON. Martonosról jelentik: Az Iskolánövérék rendezésében karácsony napján kitűnően sikerült gyermekelőadást tartottak az elemi iskolások. A kiváló kis műkedvelők minden jelenetükben tehetségesen játszottak, a közönség gyakran nyíltzini tapsal jutalmazta meg fáradozásukat. Az egyes szerepeket Gruik Ilonka, Matosi Bözsike, Pósa Eszter, Dömötör Etelka, Szöllösi Etelka, Császár Miklós, Komjáti József, Gubi Pista, Széll Pista, Lőrincz Lajos, Papp Pista, Demus Etelka, Dömötör Feri, Maroti József, Főrró Lajos, Bodor Erzsike, Lőrincz Laci, Holló Boriska, Koncz Gizike, Nagy Emilia, Olovits Margitka, Sáraí Kató, Bata Jolánka, Laskovics Bözsike és Danics Jolánka alakították.

JÓL SIKERÜLT A MOLI KISGAZDAKÖR KARÁCSONYI MULATSÁGA. Molról jelentik: A Kisgazdakör karácsony másnapján tombolával egybekötött műsoros karácsonyi mulatságot rendezett, amely minden tekintetben kitűnően sikerült. A tombola nyertese Patyi Béla volt, az amerikai árverésen kisorsolt fehér kakas 267 dináros áron kelt el. Az est keretében nagy sikerre volt Patyi Bálintnak, Czapor Pirikének, Grádli Ilonkának, Cajdos Istvánnak, valamint Szendrei Lajosnak, Szabó Ignácnak és Muhi Sándornak. A jólsikerült multság fizetá bevétele a kör szegényalapjára fordítják. A kör női tagozata egyébként áldásos munkát fejtett ki a szegénysorsuak érdekében és karácsonykor 50 szegénygyermeket látott vendégszolgálatban s közülük sokakat felruházott.

**ZENE FILM SZÍNHÁZ
MŰVELŐDÉS
MŰVESZET IRODALOM**

Január 26-án lesz a noviszádi Katolikus Bál

— Ezúttal koszorút kapott Fehér György —

A noviszádi Beltéri Katolikus Kör választmányja, mint tegnap már megírtuk, elhatározta, hogy a már hagyományossá vált Katolikus Bált — sorrendben a harmadikat — az idén január 26-án rendezzi meg a Katolikus Otthon összes helyiségeiben, a szokott fényes keretek között.

Január 26. vasárnapra esik másnap azonban, Szent Száva ünnepén, üzletzárás van s ez a körülmény bizonyára kedvezően befolyásolja a III. Katolikus Bál látogatását. Noviszád és Beograd kedvező vasúti összeköttetése folytán már azok is résztvehetnek a III. Katolikus Bálban, akik előző nap megjelennek a

beográdi Bolyai Farkas-bálon. A III. Katolikus Bál rendezősege a napokban küldi szét a meghívókat.

Itt említjük meg, hogy a Második Miska negyedik előadása előtt Nagy Győző, a Katolikus Kör elnöke, ezüst koszorút nyújtott át Fehér Györgynek, Noviszád egyik legkiválóbb műkedvelőjének, aki a Második Miska negyedik előadásán lépett fel kétszázadezres. Nagy Győző rövid beszéd kíséretében nyújtotta át az ezüst koszorút Fehér Györgynek, akinek a magyar kultúra érdekében kifejtett felfradhatatlan munkásságát példaképül állította a Körnek és a városunknak valamennyi fiatal műkedvelője elé.

Mi újság a filmvilágban?

Az első magyar kémifilm. A bűnügyi és a kémifilmeknek minden országban külön nagy közönsége van. Az idegeket izgalomba hozó, szenzációt hajszoló filmmesét sokan kedvelik s így a franciás könnyvedégu film-vígjátékok stílusában Európaszerte vezető magyar filmgyártás sem haladhatott el a közönség egy részének ily igénye mellett. Ez hívta életre az »Ismeretlen ellenfél« című első magyar kémifilmet, Csörghy Géza könyvének Rodrigesz Endre rendezte változatát, amely, mint a beavatottak jelentik,

a hasonló külföldi kémifilmekkel méltán versenyezhet.

A forgatókönyv, kémei elszánt és ravasz küzdelmével állította a film tengelyébe s a mese egy új repülőgépmotor körül bonyolódik. Az idegen kémszervezet megbízásából egy nő (Simor Erzsike) a motor titkát keresve, érkezik a magyar fővárosba s a repülőgépár mérnökével (Ajtay Andor) érintkezésbe lép. Kémei és ellenkémek táborába visz a film s ebben a tábortan számos kitűnő jellemszínész és epizódszereplő lép a szakadatlan cselekmény hálózatába, amely a nézőt magával sodorja.

Szívvél írt és szívvél játszott új magyar film. Babay József, a néptermészetes hangját és érzelmét viszszaadó kitűnő elbeszélő, aki több népilegendát vitt színpadra, ezúttal a filmirók sorába lépett. Ebben az új irodalmi — sokszor irodalomellenes — ágazatba belevitte érzelmességét, költői szívének minden hangos érvetését s a nézők előtt a szív halk hurjait pengeti.

A film »Rózsafabot« című regényéből készült és címe is hasonló. Benne egy születése óta vak leány életét mondja el, a viszontagságok gyógyulás és a szerelem útján. Ezt a szerepet Szelezky Zita bűbajos, lírai színezetű játéka viszi sikerre, de

a színészi játék magrendűsége futja be Timár József alakítását is, aki egy ártatlanul bebörtönzött alakot minélz meg. Könnybe foganatok a Berky Lili magyar tekintetes

asszonya és Rózsahegyí kisvárosi kereskedő alakítása is. A film rendezése Hanna Ákos érdeme. Művészi, finom eszközzeivel egy csapásra a legérdekesebb magyar filmrendezők sorába lépett.

»Hótszilvafa« — az örökifju, mulató magyar nemes film-története. Egyszerre három budapesti prömier-mozi vette műsorára ezt a friss, zamatos levegőjű legújabb magyar filmvígjátékot, amely egy vidéki nemesi kuria bonyodalmas életét rajzolja meg, rendkívül vidám színekkel és az alakok furcsa, kedves jellemvonásaival.

A hótszilvafa fogalmát fedő mulatós, tönkrejutott magyar nemes Csontos Gyula, akit hiába őriz két éber nővére, nyugtalan vérén nem tud uralkodni. Filmszereplései során ez Csontos Gyula leghálásabb szerepe.

Drámai képességének valóságos skáláját adhatja benne s amellyel közönségét végignevetheti. A film minden jelenete végfetéig mulatságos. A fiatalok: Turay Ida s Szilassy László kedvesége üdén párosul Csontos nagy művészetével.

Hans Albers — mint Trenk. A XVIII. század kalandos történetének ismert figurájából, a szlavóniai birtokai körül lebzselő hajdukokból szabad csapatot szervező »báró Trenk Frányó« világtörténeéből lett Hans Albers legújabb filmje, a »Trenk, a pandur«, amelyet a berlini »Tobis« filmgyár legelőször Jugoszláviában kívánt forgatni. Ismeretes ugyanis, hogy a kalandorvéré pandurvezér, Mária Terézia udvarának hűséges zsoldosa

a horvát történelem ismert alakja,

akit több regény, novella, sőt zenés operett is megörökített. Az új német film a kalandor Trenkből hőst farag, de azt sem leplezi el, hogy hőse, unalmas óráiban a kalandorságtól sem irtózik. Hans Albers bravuros alakítást ad benne, mert tulajdonképpen három személyt játszik. Mária Terézia szerepében felejthetle-

nül hű Käthe Dorsch, a nagy bécsi drámai művésznő.

Filmek — orvosokról. Cronin nagy regénye, a »The Citadel« filmváltozatának magyar címe »Réztábla a kapu alatt« volt és ez a csodásan finom, az orvosi kar életébe merészen belenyúló film a tavalyi szezon legnagyobb sikerei közé tartozott. Azóta a filmközönség előszeretettel keresi fel az orvosi társadalom és az orvosi hivatás filmjeit, amelyeket ha az amerikai filmipar konjunkturáisan gyárt is, elmondhatjuk: valamennyi komoly, nagy élmény. Így most

Beogradban hetek óta két ilyen film van műsoron.

A »Kolarac« mozi Dr. Kildernek a fiatal orvosnak az amerikai alvilágba való keveredéséről és ezzel kapcsolatosan keletkezett kalandjairól ad érdekes képet, benne Lyonell Barrymorenak mesteri alakításával. A »Luxor« mozi-ban a nagy Warner Bros-filmet felejtik, Dr. Erlich tenár életéről és felfedezéséről. A film az emberiséget pusztító vérbaj elleni küzdelem valóságos éposza.

JÓL SIKERÜLT A »BIRTOK« NOVIBECSEI ELŐADÁSA. A novibecsei Polgári Olvasókör kitűnő műkedvelői karácsony első napján hozták színre K. Papp János »Birtok« című háromfelvonásos vidám népszínművét. Az előadásra minden jezz elhelt, a termet zsufoltság megtöltő közönség lelkesen megtámasztotta a szereplőket, akik a következők voltak: Sarandi István, Csánvi Pál, Fábán András, Fábán Miklós, Oláh Ferencné, Kaszás Terike, Zödi Gizike, Oláh Ferenc, Borbély Irénka, Nacs Bözsike, Buzsukó Károly, Kiss Margitka, Szaniszló Mariska, Kiss Ferenc, Szőnyi János, Mikusyán Péter, Sági József és Kaszás Jucika. A rendezés nehéz munkáját Szőnyi János végezte, suó ifju Balogh István volt. Az előadást reggelig tartó tánc követte.

A »BETLEHEMI BAKTER« VEPROVÁCON. A veprováci magyar Keresztes Egylet műkedvelő csoportja karácsony másodnapján színrehozta a »Betlehemi bakter« című 3 felvonásos karácsonyi játékot, amely alkalommal Veprovác község 700 lelket számláló magyar lakosságga tanuságot tett szívbem és lélekben való egységéről azzal, hogy oly nagy számban jelent meg az előadás, hogy a rendezőség legjobb akaratára mellett sem tudta elhelyezni a lelkes közönséget. Ezért az előadást vasárnap megismételték. Az előadást Titl György plébános lelkes hangu beszéde nyitotta meg, majd Lamper Magdus, Major Valika, Csétényi Mariska és Varga Bözsike kislányok alkalmi verseket mondtak. Ezek után az előadás megtartására került sor a következők közreműködésével: Varga Katica, Breznayák Bözsi, Szabó Teruska, Breznayák Gizike és Szabó Ilonka, leányok, Csétényi Gábor, Pácek Misi, Lamper Feri, Bá Lind István, Sáfány István, Tóth István, Vanyur Feri, Hornyák József és Lendák Imre, fiúk. A szereplők általában jók voltak. Külön elismerést érdemel Csétényi Gábor, Pácek Misi, Bá Lind István és Lamper Feri, akik mint mindig, ez alkalommal is tansvihart váltottak ki. A leányok közül Varga Katica Mária szerepében és Breznayák Bözsi. Anyval szerepében tűntek ki. Sugó Szabó Istvánné, rendező Sáfány András volt.

Az egy-sületes vezetés igaz útja, a jó szervezett népművelés. Előadások a »Közvilág«-ban.

A János vitéz Pancsevón

JÓL SIKERÜLT A BOGOJEVÓI KARÁCSONYI SZINELŐADÁS. Bogojevóról jelentik: Az Önkéntes Tűzoltó Testület és az Iparos Otthon egyesített műkedvelőgárdája karácsony első napján kitűnően sikerült szinelőadást rendezett. Az előadás anyagilag is nagy sikert aratott, annak ellenére, hogy a moziban nagyon jó magyar filmet mutattak be. A szereplők közül különösen Cöndör Bözsike, Horváth Marika, Sörfőző Mariska, Horváth Boriska, Horváth Katica, Murinyi Ágika és Barna Pál játéka tetszett, de kisebb szerepükben is jól megállták helyüket Hajnal Mariska, Murinyi Ilonka, Gerster Ilonka, Becker Margitka, Pallos Annuska, Barna Juliska, Bálint Katica, Mészáros Katóka, Szűcs Mariska, Rupa Irénke, Szűcs Annuska, Lovász János Gerster Lajos, Engert Ferenc. Sugó Pécsi Károly volt.

KARÁCSONYI ELŐADÁSOK MALLIGYOSON. A malligvosi Keresztes Egylet női és férfi csoportja, kedden, karácsony estéjén egész estét betöltő vegyes műsorú karácsonyi előadást rendezett. A közönség az egylet színháztermét zúfolásig megtöltötte és a szereplőket hátsó taposokkal jutalmazta. A műsor a következő volt: »Betlehemi játék«. Előadták: Tóth Rozika, Komáromi Lajos, Utasi Mihály, Dudás Lajos, Kalacsi József, Sipos Déla, Süli József, Dudás János, Nagy Péter, Csernik Bözsike, Sipos Margitka, Mandler Margitka, Mandler Etelka, Dudás Juliska, Csabai Leonka, Sáfány Etelka, Molnár Etelka, Kiss Mancika, Ikotin Marika, Pacze Zoltán, Lakatos Janika, Paróci Bandi és Tóth Bandi. Karácsonyi álam, előadták: Virág Etelka, Hozedus Juliska, Molnár József és Saffer Bözsike. Karácsonyi szavakatok a következők adták elő: Tóth András, Sipos Józsi, Molnár Matildka, Csabai Leonka, Lakatos János, Szabó István, Paróci Bandi, Sáfány Etelka, Cékus Sanyi és Galambos Bözsike. A »Kár haszonnal jár« és a »Biztos győzelmű« című bohózatokban a következők arattak nagy és megérdemelt sikert: Szügyi Juliska, ifjú Halasi Pál, Dévics István, Matin Lajos, Utasi Mihály, Mandler Jolika és Kalacsi József. A »Tervező házaspár« című komédiát Süli Mihály és Szügyi Juliska adták elő nagy tetszést aratva. A Keresztes Egylet vezetését, élén Török Vincze káplán lelkivezetővel a legteljesebb elismerés illeti, mert gondoskodott arról, hogy a szent estét a község lakosságának egy része az egyletben, kellemesen szórakozva töltötte el. A műsor éjjel, féltizenkét órakor ért véget, ahonnan a közönség a templomba vonult az éjféli misére. A befolyt önkéntes adományokat a szegény gyermekek téli segélyezésére fordítják. — A Tűzoltó Testület karácsony napján este Babi János vendéglőjében műkedvelő előadást rendezett. Előadták Szilágyi László »Nem lesznek hálátlan« című 3 felvonásos vígjátékát. A darabban a szerepeket a testület legjobb műkedvelői alakították és kivétel nélkül valamennyi kitűnően megállta a helyét. A nagyszámú közönség, amelynek befogadására a terem kicsinek bizonyult, sokszor nyíltszíni tapsban adott kifejezést elragadtatásának, az előadás befejeztével pedig szünni nem akaró tapsal jutalmazta a szereplők játékát. Az egyes szerepekben a következők léptek fel: Brezovszki Ilonka, Gulyás Katica, Horváth Veronka, Viktor Annuska, Burián Péter, Csépe Imre, Szilágyi István, Brezovszki János, Acsai Béla, ifjú Halasi Pál, Dévics István, Fodor Béla. Az előadást ifjú Kurin János rendezte, sugó Vass Pál volt. Előadás után táncmulatság következett, amely a késő hajnali órákban ért véget.

A pancsevői KIE vezetősége jól sikerült szinelőadást rendezett karácsony másodnapján délután a református gyülekezeti otthonban. Szinrekerült Petőfi Sándor—Kacsóh Pongrácz János vitéz mesejátéka. Az előadást óriási érdeklődés előzte meg. Az egylet vezetősége ugyanis szakított az eddigi szokással és az állandóan szereplő felnőtt műkedvelők helyett a gyermekcsoporttal játszatta el a darabot. A szereposztás a következő volt: János vitéz — Joó Juliska, Iluska — Varga Annuska, Bagó — Szabó Böske Mostoha — Kubik Irén, Strázsamester — Varga Józka, Francia király — Joó Sándor, Francia királyné — Galló Annuska, Királykisasszony — Szabó Médi, Udvari bolond — Bízak Józka, Gazda — Király József, Egy menyecske — Petrovics Janka, Leány — Vig Böske, Legény — Krivácsi Sándor, Hírnök — Lakatos Jenő. Tündérek: Alföldi Jolán, Alföldi Ica, Fehér Zsófi, Kubik Katica, Lakatos Juliska, Olasz Katica, Pálkás Jolán, Pálkás Erzsébet, Simon Böske. Udvarhölgyek: Baranyi Katica, Hadra Rózi, Olasz Katica, Vig Márta. Huszárok: Ferdinándi János, Joó Pál és Szilágyi Antal. Raituk kívül szerepeltek még falusi leányok és leányok. A gyülekezeti otthon színpadán ilyen tömegjeleneteket még nem mutatott be a műkedvelő gárda. A nézősereget lenyűgözte a némes fel-

vonulás és hangos tetszésnyilvánítással tüntetett a pöttöm színészek játéka láttára, kiket elkapott a díszes színpadi jelmez tarkasága és oly halálos komolysággal járó bájos félszűcséggel alakítottak, hogy ártatlan törekvésük és igyekezetük tomboló sikert aratott. A siker tetőfokát a kis huszárok érték el magyar táncok bemutatásával. Kék dalmányukban, zsinóros piros nadarócskáikban, sarkantyus lakeszimáikban tüzes táncot roptak. Egynehányszor meg kellett ismételnük tetszetős jelenetüket, mit kész örömmel teljesítettek. Tapsvihar jutalmazta igyekezetüket. A kis tündérek stílusos ruhácaikban valóban légiesen lejtették el tündértáncukat. Az udvarhölgyikék bájos meniet-táncra ugyancsak vastapsot kapott. A mesejáték főszereplői határozott tehetséggel szerepeltek a színpadon. Szabó Böske és Kubik Annuska játéka felülmúlt minden várakozást. Dícséretes jelzőt illett meg Joó Juliskát, Varga Annuskát és Jóskát, majd Joó Sándort, Galló Annuskát, Szabó Médikét és nem utolsósorban Bízak Jóskát az udvaribolond szerepében, ki az ámuló gyereknézó hadnak volt a kedvence hálás jeleneteiben. Mivel a kitűnően sikerült előadást a közönség nagyobb része nem nézhetette meg, mert a jegyek javarészt már elővételben keltek el, a vezetőség 1941 január 5-én megismétli az előadást.

NAGY SIKERT ARATOTT MARTONOSON A »CÉDRUS FERKÓ LAKODALMA«. A martonosi műkedvelők Schmidt Antal kántor rendezésében karácsony másnapján mutatták be nagy sikerrel a Cédrus Ferkó lakodalma című háromfelvonásos vidám népszínművet. Az előadás iránt olyan nagy érdeklődés nyilvánult meg, hogy nagyon sokan kénytelenek voltak így hiányában eltávolozni a szereplők valamennyien jól játszottak és sok tetszést kaptak. A szerepeket Gruik János, Nagy István, Sáfány Pirozka, Sáfány Ilonka, Döngö Juliska, Dávid András, Bite Emília, Danics József és Jurász Géza alakították a legjobban, de nagyon jól játszottak Faragó Martin, Juhász Lajos, Bekeski Szilveszter, Telek Sándor, Szabados Lajos, Faragó Mihály, Gruik Ferenc, Kalmár István, Demus József, Kiss István, Novák András, Eszás Géza, Juhász András, Szabados Mihály, Faragó Pista és Jenei János is. A sugó Apró Mihály volt, az előadást a nagy sikerre való tekintettel a közeljövőben megismétlik.

MŰSOROS SZILVESZTERESTÉK SZTÁRIBECSEN. A sztárbecsei magyar egyesületek Szilveszterkor műsoros előadásokat rendeznek. A Magyar Népkör nívós számokból álló előadását a volt Centrál-szálló nagy termében tartja meg. Az est műsora a következő: 1. Falu és város páros jelenet, előadták Kovács Ferenc (Iluska) és Kiss Bözsike. 2. Spanyol tangó, táncolja Windpassinger Vera. 3. Mindent a nőért, villámtréfa, szereplői: Szeszták Zsuzsika, Gerber Nándor, Páthy Ferenc, Ifjabb Buzás Ede. 4. Balett, előadják: Komáromi Mancsi, Fejes Mimi, Józsa Mária, Karszki Márta, Ádám Valéria, Szeszták Zsuzsa. 5. Kinek legyen igaz? villámtréfa előadják: Kiss Pál, Putsav Kálmán, Putsav Kálmánné. 9. Szólo-tánc. 10. Nagytakarítás, egyfelvonásos bohózat, szereplői Ádám Vali, Komáromi Mancsi, Gortva Anci, Mikula Andor, Crisza Béla. 11. Utóévtárás, köszöntő, elmondja Cziráky-Fetter Imre. 12. Menlepetés-szám; 13. A csemeté, villámtréfa, előadják Windpassinger Vera, ifj. Páthy Ferenc és

ifj. Buzás Ede. Konferálnak: Barna Mária és Terék Matildka. — A bécsei Róm. Kat. Földműves Egylet ez évben is bőszűcsés és változatos műsoros szilveszteri előadást rendez. Szinre kerül három egyfelvonásos vígjáték: Bukovits Vilma: »Papuuszás rendet csinál« bohózat, Lőrincz Miklós: Az udvari bolond című bohózata és Vargay János: Házitűznéző c. vígjátéka. Ezeket kívül víg dal és szép táncszámok lesznek, befejezésül pedig a szerencsét hozó malac kisorolása következik. — A Róm. Kat. Iparos Legényegyletben a Zöld vendéglő, Légy a feleségem, Megbizható gyakornok keresztetik című egyfelvonásosok kerülnek színre. A műsort tánc- és énekszámok egészítik ki. Éjfélkor sorsolás lesz. Az előadás a következők működnek közre: Kovács Ferenc (Iluska), Janek Lajos, Zórád József, Kiss János, Tóth Imre, Deák Ferenc, Farkas Sándor, Szabó Ibolyka, Magyar Piri, Tóth Ilonka, Csillag Pirozka, Vágó Mariska, Kartag Maca.

»CSAKIS HOZOMÁNNYAL« BEZDÁNBAN. A Bezdáni Katolikus Legényegylet karácsony másnapján a Tallós-vendéglőben ösbemutatót tartott. Szinrekerült Jancuszkó Gábornak eddig még sehol elő nem adott »Csakis hozománnyal« című 3 felvonásos operettje. A termet színlíttig megtöltő közönséget teljesen meghódította a mulatságos szöveg, a fülbemászó zene és a kitűnő előadás, amelyet Pinkert Máttyás rendezett nagy hozzáértéssel. Kisebbszűcsés szerepekben jól megérdemelt sikert arattak: a Billmayer-házaspár, Pinkert Máttyás, Szántó József, Koletár István, ifj. Gombarovics László, Billmayer Mancsi, Pinkert Mihály, Major Iluska, Vukovics Ignác, Nagy Iluska, Magvარი Katica, Flesz Etuska, Balja Annuska, Reinert N. és Flesching János. A táncokat ifj. Gombarovics László tanította be, sugó Pinkert Máttyásné volt, a zenét Lakatos Józka zenekara szolgáltatta. — Az előadást reggelig tartó tánc követte.

SPORT

Nem sikerült a visszavágás: Ferencváros-Rapid 4:3 (2:1)

Az Üllői-uti sporttelepen tegnap déután 12.000 főnyi közönség előtt játszották le a Bajnokok Tornája negyedik mérkőzését. A mérkőzésre, amelyet a budapesti Rubint Lajos vezetett, a két nagy ellenfél így állt fel:

Ferencváros: Csikos — dr. Szoyka, Tátrai — Sárosi III, Pogár, Nagy II — dr. Ka'ocsay, Kiss, dr. Sárosi, Kiszely és Gyetvai.

Rapid: Raftl — Wagner II, Sperner — Wagner I, Hofstaetter, Skoumal — Fitz, Schors, Binder, Kaburek és Pesser.

A mérkőzés megéhetősen nagy iramban folyt le, érezhető ferencvárosi föénnyel. A magyar csapat védelme azonban igen könnyelmű volt, nem fogta eléggé a bécsei csatárokat, akik közül Binder kétszer is egymaga futott le és lőtt gólt. A harmadik bécsei gólt Kaburek szerezte, míg a Ferencváros góllövő: Kiszely (1) és dr. Sárosi (3). A Rapid az utolsó negyedórát 10 emberrel játszotta végig, mert Rubint a feleselő Pessert kiállította. A Ferencváros tehát legyőzte a bécsei zö'dfőhéreket, de ezzel a győze'mével csak keveset törlesztett a bécsei 1:6 arányú vereségből.

A tegnapi mérkőzés után a Bajnokok Tornája így fest:

Table with 2 columns: Team, Goals. 1. Ferencváros 4 2 0 2 12:12 4, 2. Rapid 2 1 0 1 9:5 2, 3. Gragyanszki 2 1 0 1 3:7 2

Hátra van még egy-egy Rapid—Gragyanszki mérkőzés Bécsben és Zagrebban.

Prága: Szlavia—Kladno 8:1 (6:0) barátságos. Olmütz: F. C. O'mütz—Spárta (Prága) 3:2 (1:0) barátságos

JÉGKORONG: Beograd: BTK—Bob 17:1, bajnoki, 500 néző. Palics: Pa'csi SF—Noviszádi KE 10:0 (3:0, 2:0, 5:0), bajnoki mérkőzés, 300 néző.

Rövid sport hírek

A kubaj néger Morejon ökölvívó tegnap Budapesten 10 menetes heves küzde'mben pontozással győzött a magyar Csiszár ellen.

A noviszádi Iszitra tegnapra öszszehívott rendkívüli közgyűlése elmaradt. Az egyesület rendez évi közgyűlést január első felében tartja meg.

A Bezdáni SE választmánva megfellebbezte a szuboticaí alszövetség intéző bizottságának azt a határozatát, amellyel 3:0 arányban a Mielicsi SK javára írta a BSE—MSK bajnoki mérkőzést. Bezdánban remé'k, hogy a mérkőzést az eredeti (4:2) eredménnyel a BSE javára igazolják.

A Szeged jugoszlávai portyáműsora végleg így alakult: január 5-én Szuboticán a Bácska ellen, január 7 és 8-án Petrovgradon a Borac ellen, január 12-én Noviszádon a Vojvodina ellen és január 14-én Szuboticán a ZsAK ellen.

Az irányított gazdaság nem zavarja a nemzetközi kereskedelmét

(Berlin, december). A háboru utáni általános európai újrendezésben, mely egyébként politikai téren máris megkezdődött —

a gazdasági szempontok kiemelkedő helyet fognak kapni. A tengelyhatalmak idevonatkozó terveit Európa minden országában, — sőt az európai gazdasági életér jelentőségére való tekintettel — az egész világon élénk érdeklődéssel kísérik.

Az európai kontinens a világ felületében 4,3 százalékkal, lakosságában azonban nem kevesebb, mint 15 százalékkal részesedik. Az Európában feldolgozott nyersanyagok mennyisége és az iparában foglalkoztatott munkások száma azonban Európa gazdasági jelentőségét ezeken az adatokon túlmenően tetemes mértékben megnöveli. Ennek a jelentőségnek Európa nyersanyagokban való gazdagsága csak nagyon elégedetlen mértékben felel meg.

Európa jövő gazdasági berendezésénél tehát elsősorban arra kell törekedni, hogy nyersanyag-szükségletét a nélkülözhetetlen mértékben, szükség esetén maga is fedezni tudja.

Ami Európa élelmezési cikkeivel való ellátását illeti

aggodalomra nincs ok. Az utóbbi évek statisztikai adatai szerint a gabonában és zöldségben mutatkozó hiányok nem oly nagyok, hogy ezt a termelés intenzitásának és terjedelmének fokozásával, amire különösen Délkelet-Európában nyílik bő alkalom, valamint az olajmagvak természetének a gyarmatokon

való bevezetésével ki ne lehetne egyenlíteni.

A nyersanyagok terén a vas- és szén-szükséglet fedzése különösen fontos feladatot nem kíván. Egyéb nyersanyagok, mint a különböző érc, textilnyersanyagok, káuczuk terén mutatkozó szükséglet fedzése már nagyobb probléma, de ha a körülmények úgy kívánják, a német négyéves terv tapasztalatainak felhasználásával itt is lehet megoldást találni.

A világkereskedelemnek legnagyobb része az egyes nagy gazdasági életterek tagállamai között folyik le.

A kontinentális belső kereskedelem fokozásával a kontinensek közötti kereskedelem bizonyos körülmények között fellépő visszafelzáródása azonban kiegyenlíthető. Európa gazdasági fellendülésével a nem életfontosságú tengerentúli cikkek fogyasztása is növekedni fog, úgyhogy Európa önellátásának megvalósítása nem hozza szükségszerűen magával a kontinensek közötti kereskedelem visszafelzáródását.

Berlin az európai államok egymás közötti fizetési forgalmának irányításában is megszázhoz ragadja a vezetést. A fejlődés alapjául az a tény szolgál, hogy

a Németországtól megszállott országok egymás között és más államokkal nagyrészt Berlinen keresztül bonyolítják le elszámolásait.

Norvégia, Svédország, Finnország, Dánia, Hollandia, Belgium, Olaszország, Svájc és Jugoszlávia után leg-

újabbán Bulgária is késznek nyilatkozott arra, hogy kliring-ügyeit Berlin közvetítésével rendezze. Ezzel a Berlinben kialakult elszámolási központ működésbe belekapcsolódott európai országok száma tízre emelkedett. A meg nem szállt országok eddig mindenestre csak a megszállott országokkal való elszámolásait intézik Berlinen keresztül, mert például Bulgária Svájjal vagy Svédországgal már közvetlenül bonyolítja le elszámolási ügyeit.

számolni lehet azonban azzal, hogy ha a multilaterális elszámolási rendszer gyakorlata jobban kialakul és előnyei is világosan kibontakoznak, a berlini kliring-központ vonzóereje is növekedni fog.

Németország a maga részéről minden lehető könnyítésre hajlandó, hogy az ezirányú fejlődés útját egyengesse.

Mint már régebben Szlovákiával, újabbán például Bulgáriával is meg egyezést létesített, melynek értelmében

a jövőben az exportörök a kliring-számla állásától függetlenül azonnali követeléseikhez juthatnak

Magyarország és Jugoszlávia esetében ilyen meg egyezés megkötésének szüksége nem merült fel, mivel a rossz délkeleteurópai termékek közöttében a kölcsönös követelések mérlege legnagyobb részben Németország javára billent. Hogy azonban a német importörök ne legyenek kénytelenek követeléseikre hosszasan várakozni,

a német elszámolási alap Magyarország részére 15 millió marka kölcsönt biztosított.

Jugoszláviából való behozatal lebonyolításával foglalkozó cégek helyzetén pedig belső intézkedésekkel segítette. Németország ezzel bebizonyította, hogy ha a nemzeti bankok megfelelő technikai rendszabályokat hoznak, a fizetések gyors lebonyolítása kliring-rendszerben épüget lehetséges, mint szabad devizaforgalom esetén.

A nemzetközi kereskedelem jövőjét tehát akkor sem kell kedvezőtlenül megítélnünk, ha az irányított gazdaság Európában a háboru után sem kerül visszafelzáródásra, hanem — amint valószínű — végképpen állandósul.

(d. e.)

DR. FILIPON CREM a legjobb és legelterjedtebb nappali krém. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban, illatszertárakban és kereskedésekben. APOTEKA KÜCHLER VRSAC. 2474

KIFUTÓUT felvez Kovács János fűszerkereskedő, Noviszád, Luja 8003

Reggeli Újsó

Urednó štvo i administracija
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Noviszád, Kr. Petra II. (Futabó) 50
Telefon: 21-37, éjél 20-58
Felelős kiadó: Andreo Dezso
A kiadó vezetője: Blazsek Ferenc
Preprinta — Előfizetés:
Egy hére 28 — dinár
(kihordó úján 30 din.)
Három hére 80 — dinár
(kihordó úján 86 din.)
Félévre 160 — dinár
(kihordó úján 172 din.)
Zárlati lakodnévno Meg e niki napon a
Post. čelovno račun — Postacsek száma:
Beograd, 59 754. Zagreb, 40.642

S a szután sokszor behunyta a szemét, mikor nem kellett volna, vagy pedig a harag árnyéka jelent meg azokon. Szóval a dicsőséges harcoknak vége szakadt. Thököly csendes ember lett, aki valahol Törökországban mereng az emlékein. Itthon minden a régi rossz kerékvádasba fordult. Egy pár unalmas, szomorú esztendő következett. Csak a görögöi kúrján ura kodott boldogság és megelégedés. Karólnak bájosa, megennivaló menyecske lett. Görgey Pálnak nem lehetett semmi egyéb kívánni valója egy tökéletes paradicsomhoz. Még a fértékenység is, mely eléinte nagyon izgatta, eltűnt a szívéből? Ki rabolhatná el az 5 Karólnakját? Ki merné, mikor még Thököly se merte?

Pedig már akkor utban volt érte, hogy elvágja, egy nagyobb ar Thökölyné a háál. A szép Görgey Pál 1689-ben leánygyermeknek adva életet, örökre behunyta a szemét. N után gyenge, e háó hangon magától kérte úszülött kisdédét és meghagyta, hogy Rozáliának kereszteljék.

Görgey Pál kétségbeesése felülmúlt minden képzelhető. Ordított, ruhát tépte, ütött, harapni akart, mint egy fenevad. A temetésen való viselkedéséről esztendő-kig beszéltek. Mikor a pap, tiszteletes Podonci Sámuel ur megjelent a végtisztviselési tételhez, rettenő dühbe lobbant.

— Ki az az ember? — riadt fel — Mit akar itt? Nem engedem el-

REGGELI ÚJSÓ (5) Írta: Mikszáth Kálmán

vinni Karólnát. Nem, nem. Takarodjék innen!
— Ugyan az Istenért, sógor, legyen eszed, — csitította Darvas. — Nem szégyenleg marad így banni az Isten szögájával?
— Micsoda? Az Isten szögája? Éppen van egy kis számadásom a gazdáddal. Ne eresztészed el — ordította házas paroxizmushan. — Hiszen csak éppen az kell, hogy itt kapjam a szögáját, ha már ő magát kézbe nem kerithetem, aki elvette az én drága lelkemet. Ugy, hát a te szögád ez, te kegyetlen Isten (s kezét fenyegetően emelte fel az égre). No, jól van Hóá háiduk. Preszton, Számicska, verjetelek rá nyomban huszonnégyet (akkor még csak főszolgabíró volt Görgey Pál).
— A gyászoló gyűlékezett megrendül, hajszálk ércnek meradtak a száruvü kifekadásokra, a lelkész szeliden emelte égre szemét: »Bocséd még nekik uram, mert a fá-

da'ma kiátoz, az atyafiak resteltek, de nem bírták észretériteni; végre is, hogy megtartható legyen a gvészszertartás, erőszakkal lefogták a szeény Pál uramat, három erős ember: Görgey János, Jekelfausy Kristóf és Horánszky Dávid aig bírtak vele, bezárták a pincébe és urv temették el a százszorszép asszonyt, hogy az ura jelen se volt.

Második fejezet.
A GYANU.

A Gondviselés körültekintő ereje bizonyára felismerhető a legapóbb dolgokban, most is úgy intézkedett, hogy Görgey Jánosné Jánoki Márának ugyanakkor születésük egy kis leánykája, aki a Borbáa nevet kapta és most volt hathetes. A derék urasszony, mint hogy elég teje volt hathetes. A derék urasszony, mint hogy elég teje volt, e háároza, hogy magával vizi ezt a másik babát is és azt is

ő fogja szoptatni. Iszen csak nem hagyhatja itt anyát anu, cselédre bízva. Az akkori emberek még tudatlanok voltak, el se hitték, hogy a paraszt dalka fehér tejétől kék vér képződjék az uri csemetében. Így aztán, mivelhogy kicsit beszélni lehetett Pál sógorra, meg egyeztek ebben s a csecsemő ekerült a toporczy kastélyba.

ffmmmmretaoih etaoih mfff
Még meg se látogathatta a buskomor apa, aki hetekig jóformán nem volt észnél s akit várt íjesztgetett Mariákné, hogy a kis lánykának aligha lesz elegendő tápláléka, mikor híre jött, hogy a Jánosék leánykája, Birike, meghalt. Minthogy késői gyerek volt, amolyan vakarcskéje (Jánoséknak már felnött gyerekeik voltak), nem sokba vette az atyafiság a háál esetet. Hiszen az ilyen gyerek még senki. Idegen, ismeretlen. Ugy megy el, hogy itt se volt. Nem nagy teketóriát csináltak belőle a rokonok s mivel hófuvásos téli idő volt, nem is igen mentek el a temetésre, tekintve a rossz utakat. Egész csendben, noha nyilván mévséges fáda'omma' kísérték a szülők kis háottjukat a családi kriptába. Igazán nem történt semmi különös, de mikor aztán pünkösdtáán átozatást tett Pál ur Toporcon (csodálatos, már nevetni is tudott a gyermek), sok mindenféle bevomást szedett össze. Kereste a feletlen arcocskában a Karolina édes vonásait és nem találta

(Folytatjuk).